

діло

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
і АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто пошт. шл. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в грош 450 зол.
За границями
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

На шляху до децентралізації в СРСР.

Львів, 30. червня 1927.

I.

На територіях бувшої російської імперії, що творять нині Радянський Союз, виникли цілком новий тип державності разом з усім її невідступним і неминучим апаратом. Організація цілого державного апарату була пронизана наскрізь централізмом найчистішої зороти. Цей централізм може й зрозумілий, коли взяти на увагу становище, з якого трактувала державу партія, що виконувала і виконує диктатуру на величезних просторах і над величезними масами населення. Держава — це машина для панування одної верстви чи класу над іншими — так більше менше означив поняття держави диктатор російського комунізму еп. Ленін. Цю дефініцію Леніна провели комуністи в життя. Самозрозуміло, що диктатурі компартії і тільки її мусів бути підчинений всецільно весь державний апарат, якщо партія мала закріпити своє становище на позиції пануючої групи при формуванні нового типу державності і не тільки її, але й взагалі нового типу суспільності, словом нового типу всіх проявів життя людських колективів.

Однак практика десятилітньої абсолютної централізації показала себе не тільки непрактичною, але і просто убийчою для самих виконавців диктатури. Вона породила такі типові квітки нової системи правління як нечуваний у ніякій іншій державі бюрократизм, формалізм, а в слід за ним і занедбування численних і до того дуже важких і пекущих справ. Бо хоч верхи теоретично дуже скоро розвізували при допомозі декретів всякі найважливіші справи, то це не було ніяким ліком на формалізм, бюрократизм а в слід за тим і вилізаючу з них безнадійну проволоку у покладождуванні всякої чисто практичної справи навіть на основі нового декрету. Терпіли на тому найбільше т. зв. низи, тобто села та містечка, а точніше їх населення. А чому?

На це найкращу відповідь надає у самих же комуністів. Ось Затонський пише в «Комуніст» з 24. червня п. р. таке:

«Справа в тому, що за теперішнім звичаєм наші низові радянські органи не мають досить, а на ділі взагалі мало, а в тому, що кожна вища інстанція шукає причини переглядати все з початку. Внаслідок сільська рада, наприклад, навіть у тих справах, що цілком підлягають її компетенції, не розв'язує нічого, а дає висновок для району, район для округу, той чи інший спеціаліст для комісії, комісія для колегії...»

Думаємо, що краще не мож з'ясувати наслідків того централізму, як це зроблено в наведених словах. Кожна справа переходила безліч інстанцій, доки не дійшла до найвищої, яка не була фізично в змозі безліч таких справ з усіх усюдів наспіваних зразу-ж розв'язати. Творилися цілі стоси акцій, що чекали своєї черги. Бувало, що чекали й діями і де діялося при революційній владі і в процесі закріплювання «добутиків» революції, отже в обставинах, де всі справи поладжується в приспіваному темпі Орга-

нізували там окремі кампанії боротьби з бюрократизмом, та й вони не доводили до нічого. Не помагає і жива, санітарна та контрольна робота органів робітничо-селянської інспекції. Централізм поїдав масу енергії, часу та людського здоров'я а в першій мірі нерів і давав що раз то нові докази свого банкрутства.

Почали партійні органи придумувати всякі ліки на те зло і рішили остаточно, що центральні органи влади слід відтяжати від численного бюрократичного баласту, від безлічі таких справ які можуть дуже добре вирішувати в останній інстанції також нижчі органи влади. Словом рішили вступити на непевний покищо і що найважливіше при диктатурі ще зовсім не випробований шлях децентралізації.

Перший пролом у тій діяльності зро-

била Україна. Ось дня 23. червня ц. р. прийняла і затвердила Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету на внесення Ради Народніх Комісарів закон про «поширення прав місцевих органів влади та про спрощення порядку управління». Під поширенням прав місцевих органів влади треба розуміти сільські ради та виконавчі комітети по районах і округах. Цей новий закон є без сумніву дуже важкий. Він може започаткувати перелом у системі дотеперішнього правління при системі рад. І саме тому, що він такий важкий, хочемо йому присвятити більше уваги. Мончанкою попри нього пройти не можна, і то тим більше, коли зважимо, що він заважить дуже на формуванні життя трицяти мільонів населення нашого матірнього пня.

Рим промовив.

(Стаття з священничих кіл.)

На всі меморіали, протести й віча в справі celibату Рим роками мовчав. Цю сфінсову мовчанку в нас різко собі пояснювали. Загально вважали її за злий знак. Тепер уже ясно, що Рим тільки чекав відповідної нагоди, щоб сказати своє слово — куди сумніше для нас, ніж можна було сподіватися. Перемиські громадяни подали скаргу на еп. Коциловського до Риму, вимагаючи його усунення. І ось цю нагоду вибрав собі Рим, щоб відповісти на всі меморіали, прошення й протести в справі celibату.

Не вислухавши нікого з тих, що підписали скаргу, Рим не тільки обчистив еп. Коциловського з усіх 28 закидів, які перемиські громадяни піднесли проти нього, але ще й до того вихвалив його — за «світлу ревність». Скаргу папа передав Конгрегації для Східної Церкви й вона справу вирішила. Це її рішення в формі листу до варшавського нунція видруковане в останньому числі перемиських «Епархіяльних Відомостей». Говориться там, що ціла та скарга, як і попередні до неї подібні, є в значній частині вислідом непорозуміння між малою частиною вірних і кліру а Епископом». А причиною тих непорозумінь є celibатські заарядження Епископа: «цей закид є для підписаних на скарі, або радше для інспіраторів, рекурсу найголовнішим, та що справа, котру в ньому порушується, є головною причиною цілого цього рекурсу». Відтак слідують такі слова:

«Це не перший раз з'являється в цій справі до св. Конгрегації і до Апостольського Престола прошення, рекурси чи протести. Від давня вже вороги celibату спричинили і піддержують цю злощасну і недоречну агітацію ума у перемиській дієцезії, поза нею, та й дуже далеко від неї».

Тому то отця св. Конгрегація знає і засвідчує, що Преосв. Перемиський Епископ, своїми розпорядками виданими для своєї духовної Семінарії, не порушує в нічому ніякого загального права Східної Церкви, ані стану річий, що його дотепер признавала Апостольська Столиця. А якщо Перемиський Епископ, дозволеннями способами, у своєму старанні о своїх питомців оказався прихильним радше за таким осередком, у котрому ті питомці, що хочуть без жадного примусу, свободно і з власної волі лишатися в celibаті, приготували до священства і отже

мати св. Тайну священства в безжениному стані, могли би одержати виконання відповідне їхній аспірації і задоволенні по їхнім власним бажанням, якщо отже Перемиський Епископ взяв і бере собі до серця це їх задоволення і духовне виконання, — першими, що повинні тішитися і бути гордіми з цього, є саме ті світські вірні підписані на скарі і всі світські добрі католики перемиської Епархії і з поза неї, бож вони якраз є тими, що перші мають зазнати добродієств від цього кліру, котрий, якщо вповні відповість старанням і церковному вихованню, яке Епископ подбає дати йому по мудрим приписам Церкви, стане непохитним і ревним, стане аповні відданим душ-пастирству, та готовим на повну жертву а себе і всіх своїх сил, на славу Бога і на спасення душ ближніх».

Тому то Апостольський Престол і отця св. Конгрегація, котра вже перше знала і добре знає все, що Епископ Коциловський зробив і заповняв у своїй Епархії, що до своїх вірних, що до Товариств і Інститутів виконавчих, добродієств і реалізацій, що до Брант, що до Інститутів церковних і кліру, що до Капітули, а особливо що до духовної Семінарії, мусить засвідчити і засвідчає отсим, що він у всім тим не зробив нічого, щоб противилося законам Церкви і розпорядкам Апостольського Престола».

Мабуть Конгрегація перечислилася в своїх міркуваннях! Її рішення не тільки що не принесе успокоєння для розбурханих унія-ських душ у Галичині, але навпаки стане в ряді тих чинників, що в останніх часах беззастанно підгризають коріння унії. Ми не привикли, щоб церковна власть — ізза нашої політичної немочі — поступала з

нами так, як політичні чинники, напр. рада амбасадорів. Через довгі віки досвідчували ми на собі «Кругом неправду...» та зводно мріяли про правду й справедливість — і стали дуже вразливими на всякі прояви політичного лукавства і крутизства. Ще нам живо перед очима стоїть розігнання цілої перемиської духовної семінарії, бо питомці не хотіли згодитися на celibат, а тут Конгрегація говорить, що еп. Коциловський заводив celibат «без жадного примусу, свободно і з власної волі» питомців; боротьбу проти обовязкового celibату в нас ніхто не виступає! називає «злощасною і недоречною», а цілу справу представляє так, мов би еп. Коцил. не заводив обовязкового celibату і нічим не порушив «загального права Східної Церкви»... Це ділає руйнуючо!

Кожний тямущий зрозуміє, що тим письмом Рим затвердив celibат у нашій церкві. Покищо тільки явно признав його та похвалив, а канонічна формула згодом вже найдеться. Виходить, що також у львівській архієпархії celibат не дасть довго чекати на себе. Консеквенцій ясно на всі боки. Митрополит, тому, що не завів celibату, стратив у Римі всяке значіння. Тау певно пояснюють собі його поступок тим, що він не хотів утратити своєї популярності й «продався вулиці»... Бажало собі духовенство й робило заходи, щоб суфраганом митрополита іменовано його брата, ігумена Климента. Ніщо з того! В Римі противний вітер віє... Прийде якийсь із «нової школи», що відзначатиметься «світлою ревністю», яка в нашій суспільності, як учать приміри, лістане зовсім не таку світлу назву. Ось тут ми при властивій трагедії. Якось наші політично-церковні відношення до Риму починають укладатися подібно, як наші політично-суспільні відношення до Варшави. Хто для нас найгірший, цей (напр. «халбоїди») там найліпший. Сумно, таї годі!

А всеж таки одна потіха! Митрополит програв — але й виграв. Програв паперові, ефемеричні вартості, а виграв життєві й історичні. Скількиж то — задля його походження — підношено проти нього підозрін, наклепів у приватних розмовах і навіть у публікаціях! А тепер ця справа вирішена — не словами і не суддями, але самою історією.

З польської пропаганди.

На маргінесі одної книжки.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, червень 1927.

I.

Перед великими збройними розправами, підчас них і після них ідуть у світі немовні ворожі розправи — словесні. Вони підготовляють війну, виправдують її, мотивують і піддержують, вони її ліквідують — пригортаючи, на жалз, нові війни в будучині. Миємо на увазі явище майже таке саме старе, як війна сама: явище політичної пропаганди на міжнародному полі.

Колісь може ближче запам'ятовати явищем у прикладі до нашої національно-державної справи — тоді й прийдемо до адекватних деякі вже поширені в нас і що раз то свіжо поширювані легенди а теблефи, ідей і самозурства на граму української пропаганди за роки останнього десятиліття, проинцею останнього десятиліття, а то паганда одяково маловартіної, а то я зовсім безвартіної — чи вона горлакалася нашої Соборної Батьківщини, чи нашої тісноті Рідної Землі. Одича — це колісь, окре-

них тільки двох українців, а саме д-ра Івана Волосинського і заступника Антона Коруту. В третьому колі вибрано трьох українців: д-ра Никитора Даниши, асп. зодбінського М. Галаха і селянина з Кінгінки І. Ясінського. Вибори в I і II колі відбуваються тепер. Рада міста Станіславова, як і всіх інших міст і сіл, що мають понад 1.000 виборців, складається з 48 членів.

В Коломиї переведено теж вибори пошито в четвертому і третьому колі. На компромісній лінії з боку трьох народностей вибрано в четвертому колі трьох і в третьому теж трьох українців.

У Стрию український елемент показався значно сильнішим. Там вибрано на міській лінії чотирьох українських радних в четвертому колі і сімох українців у третьому колі.

В помісних містах виборчі висліди дуже різноманітні, в загальному для України не характерні. Все залежало від мети самих українців, себто українських виборчих комітетів і від того, скільки українських представників успіли вони переконати на компромісній лінії. Бо треба сказати, що майже всюди по містах українці об'єднувалися до виборів в міських (першочасно сільських), а подекуди і в інших виборчих неукраїнських групах.

На основі такого компромісу переведено вже вибори в Сьвітці, Сколі, Остріві, Пасажі, Бучачі (покищо п'ять коло), Пасажі (чотири коло), Ширні (тільки часткова перемога з боку) і інших містах. У Львові вибори дадуть інший образ: там вибрано в четвертому і другому колі самих жителів, у третьому самих українців (12), у першому самих поляків. В багатьох містах і містечках вибори саме відбуваються або відбулися в найближчих днях, але саме асала українці йдуть у бій з такими ж іншими жителівськими й польськими утвореннями, бо на основі обов'язкової виборчої армії одні народності будуть важко, а то й неможливо переконати в наших міських містах своїх наслідків до міської ради.

Пряжіння однієї протакти до всіх інших тамутих громадян. Просимо подавати нам негайно після проголошення виборчого висліді короткі відомості про переведені вибори в усіх наших містах і більших селах для використання їх у нашому щоденнику. Незай українське громадянство має також нагоду і можливість піднести відомості нашої праці, наших успіхів і невдач. Во виборчі висліди вказують наглядно на рівень національної відомості в силі кожної виборчої групи.

Вибірчий рух.

ХОДОРІВЩИНА.

Для 12 червня 1927 р. відбулося в Дев'ятихорах віче під голім небом. Віче відкрив д-р Троїня, адвокат з Ходорівки. До президії вибрано: о. Стисловського, як президента, п. Василя Чмиря, господаря з Бертеши, як заступника, Спаса Олексю, як секретаря. Реферат про значіння виборів до громадських рад для українського життя виголосила п. Рудницька, делегатка Центрального Комітету УНДО. Реферат зробив на присутніх жінок велике вражіння. Обширний реферат про значіння виборів до громадських рад для українського народу виголосив д-р Корнеліо Троїня. Мелічук Михайло, господар з Дев'ятихор, в імені виборців на вічу зложив подяку референтам та в гарячих словах візав виборців, щоб зазвичай референтів пересели в життя. При цьому віч забрав ще раз голос д-р Троїня. Віче закінчила довгою промовою місцевий парох о. декан Н. Стисловський. Учасники віча було около 500. Були це громадяни Дев'ятихор, Юшковець, Бертеши та Ятвиг, в тому половині жінок.

Для 13 червня ц. р. себто в другий день Зелених Свят, по величавій маніфестації в пам'ять полягалих борців за волю України на ходорівському цвинтарі, відбулося віче під голім небом в Ходорівці на площі Народного Дому. Віче відкрив д-р К. Троїня, поклавши на президента віча о. Теофіла Прийма з Ліщини і селянина Каску Кручак з Дуліби, на секретаря Івана Василичина, селянина з Горишних Кор. Візав привітані і представили виборців прибулих делегатів: п-но Стефанію Барановську і Чалевську зі Станіславова і д-ра Дмитра Левницького, голову УНДО, зі Львова. Председатель віча узяв голосу делегатів Союзу Українок п. Стефанію Барановську, яка представила виборців вагу участі українського жіноцтва у виборах до громадських рад, закликаючи все жіноцтво до громадської участі в них. Потім знов голос д-р Дмитро Левницький, який в односторонньому рефераті засував політичне положення українського народу далі значних громадських виборів для нас, як під оглядом політичним, так і економічним і зокрема підчеркнув, що

добрі висліди тих виборів становлять муля основу однієї нові, змагань і сили українського народу для закордонних чинників. Ясна річ, що явища шановного голови УНДО були не по нутру представниці влади, який почав бесідкувати перерізати, а почувши від виборців оклики „Деж та польська конституція і свобода слова?“ й відставив надовго належну відповідь від референта, раф не рад успішності, так, що бесідник міг спокійно докінчити свою промову, заграючи все українське населення до одностайності, єдності й громадської участі у виборах. Промову нагородили учасники віча негаванючими оплесками, доказ належного арозуміння всім неказаних слів. З черги прийшла до слова друга жіночка делегатка, п. Чапельська, яка в іскрих словах представила зібраним сумну картину нашого незарганізованого жіноцтва, що потягає для нас недачі за наслідками у всіх ділянках громадського життя. Закликаючи в порівнячній спосіб до зрівняння з дотеперішньою балдужістю, візала жіноцтво до невинної праці над собою. Про хід виборчої акції в окрузі, про спосіб боротьби зі злочинцями і про спосіб переведення вже самих виборів в окрузі, як також з важливішими постановами закону обанковина виборців д-р Троїня, вказуючи на примірях з життя про спосіб думання і психічні настрої наших народних мас у важких хвилях народнього життя. Накінце забрав голос председник віча о. Теофіл Прийма і представив зібраним суму господарку наказних комісарів по наших громадах в останній час, вказав наріз збоїваю до виборчої урни і в цей спосіб засвідчити волю нашого народу покласти кінець тим невідрадим відносинам і вже раз занести лад і порядок в самовражних установах. Зібрані закінчили віче народнім гимном і розійшлися підбадьорені на дусі домія.

БЕРЕЖАНЩИНА.

В Бережанах засновано місцевий виборчий комітет, у склад якого увійшли всі верстви українського громадянства без огляду на політичні переконання. Зроблено для агітації чотири віча, з того одно на передмісті Адамівка. Жиди заснували свій комітет, одначе у них є повний розгаражіння. У повіті праця йде живо. На жаль, всюди там, де є колоністи, перші кола для нас страчені. Всюди зачислювано податок дворів у цей спосіб, що ділячі увійшли до I-го кола не як вірні, а як найвище оподатковані. Діялося це в той спосіб, що податок ділячі поділено на три часті між усіх його своїх. Діється також зловживання з вилученням виборчих ліст. У деяких громадах виборчі лісти взагалі не були виложені навіть на протязі двох тижнів.

СКАЛАТ.

Для 14. червня ц. р. відбулось заходом Повіт. Нар. Комітету в Скалаті велике виборче віче під голім небом. Віче відкрив гарною промовою д-р Арсеній Тригубчак. Председником був голова Повіт. Нар. Комітету п. Олександр Пісєцький, його заступниками о. Роман Заричий, парох Вікна і господарі Кивелюк зі Скалата і Тидьчак з Вікна, секретарювали Євген Пиндус і Стебельський. Делегат Центрального Комітету о. пралад Л. Куницький у своїй палкій промові виснавив програму УНДО і його відношення до поляків та до інших партій. Виборчу ординацію до громадських рад виснавив п. Михайло Коцюба з Грималова В дискусії забирали голос: Іван Маслій із Супранівки, Прокіп Холод з Луки, Кивелюк зі Скалата і Павло Трембач. По дискусії забрав у друге голос о. пралад Куницький, закликаючи все свідоме громадянство до політичної організації і до енергійної підготовки громадських виборів. Віче закрив промовою п. Ол. Пісєцький, вказуючи до єдності і солідарності в праці для добра українського народу.

Загальні Збори Пенсійного Інституту.

Для 29. червня ц. р. відбулися V. Загальні Збори Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовиків у Львові. Звіт Старшини за діяльність за діловий рік 1926 і рахункове замкнення, по довгій дискусії, одобрено одностайно. До нової Старшини вибрані пп.: Буняк П., Васильків, Гавришко А., Галаревич Ю., Доманік І., Кіт П., Корчинський М., Кудрик В., Курілко І., Лазорко М., Поліський В., Ясінчук Л.; як заступники: Личковський К., Павліва О., Храпливий Е., Шитинський С.; ревізори: Волошинський С., Ольховий І., Скрипка М.; заступники: Карпінський О., Лесницький Р. — Справу доповнення премійних резерв спомогаючими членами в шлі вирішенням недобору, впливаючого з асекураційно-технічного бізнесу з 1925 р., передано до поладнання новій старшині. — Зборам проводив п. Буняк, секретарювали пп. Поліський і Яворський.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі ніхолітї!

Кріза німецького уряду?

Берлін, 29. червня 1927.

В урядовій коаліції від кількох днів замітні непорозуміння. Непорозуміння це відбулось теж на засіданні правничої комісії райхстагу, на яким розглядають внесення лівих груп, що домагається продовження обов'язуючої сили закону, яка кінчиться в кінці червня. Закон цей завішує процес між буви, династіями і країям нім. держави. Представник мін-ства внутр. справ заявив проти продовження обов'язуючої сили того закону. Проти становища уряду і нім-нац. фракції виступили не лише демократи і соціалісти, але і представники деяких країв, як Турингії, Гессії і Мекленбург-Шверіну. Вони заявили, що процес, з якими виступають бувиші володарі проти їх країв, загрожує руйною тим країям. Сама Турингія мусить боротися проти 25 процесів за відшкодування, з якими виступили члени бувиші пануючої династії. В голосуванні центральної фракції покинула спільний фронт урядової коаліції і голосувала проти уряду, піддержуючи внесення демократів і соціалістів. Внесення прийнято 15 голосами проти 11. Вислід цей зробив у райхстагу велике вражіння.

В Німеччині приготозляється монарх. переворот?

Берлін, 29. червня 1927.

„Вельт ам Абенд“ подає сензацийні вісти про мнимо монархістичну змову, якої джерела треба дошукуватися в Дорні. Ініціаторкою тої змови, якої метою є привернення німецької монархії з Вільгельмом на чолі, є ніби то його жінка Герміна.

Доде в Бельгії?

Брюссель, 29. червня 1927.

Брюссельська телегр. агенція подає із застереженням чутку, начеб Доде у товаристві двох товаришів вечеряє у Намюрі, куди приїхав автотом. Після сніданку Доде відїхав у напрямі Брюсселі.

Арештування нач. ред. „Аксіон Франсез“.

Париж, 29. червня 1927.

Вчора переведжено довший час ревізію в льокалах час. „Аксіон Франсез“, щоби ствердити, чи телефони, яким Доде завдячує увільнення, не походили з редакції „Аксіон Франсез“. На вістку про ревізію величезні товпи народу обступили будинок редакції; між ними були сотки роялістів. Ревізія ствердила, що в редакції є три телефони, неполучені з центральною, але не стверджено куди ведуть ці телефони. Передбачують арештування серед роялістичних провідників. В полудне арештовано начального редактора „Аксіон Франсез“ Моріса Піжо. Около 200 роялістів намагалося уладити маніфестацію перед парламентом.

Бирд відлетів до Парижа.

Лондон, 29. червня 1927.

З Нью Йорку повідомляють, що нині в год. 5.24 (американський час) летун Бирд почав лет до Парижа. Рішився Бирд летіти зовсім ненадійно, так що членів залоги це зашкодило, а при відльоті було дуже мало людей. В год. 12.15 Бирдів літак бачили в Новій Шотландії.

Лет Сан Франціско-Гонюлю.

Лондон, 29. червня 1927.

Із Гвайтфилду повідомляють, що там причалив в год. 6.22 (по гонюльському часі) летун Мейтленд. Йому першому вдалося перелетіти зі Сан Франціско до Гонюлю. Дорогу що, що виносить 2.400 миль, Мейтленд перелетів за 25 год. 43 хвилі.

Затьма сонця.

Температура обнизилася, птахи перестали співати.

Лондон, 29. червня 1927.

Нинішню затьму сонця в Англії було дуже добре видно. Насамперед

світло посіріло, потім сталося брутнате, температура обнизилася, птахи перестали співати. Велика тін упала на сонце, потім настала повна темрява. Після 23 секунд почало поступенно розвиднюватися, але зати сонця сталося зовсім природне, довкола сонця заблизнув величавий вінець золотих і срібних промінів. По обрахункам одного астронома найближча затьма видна буде в півні. Сіамі в 1929. році.

Вибори.

Грималів.

Перейшла ліста з боку трьох національностей. 4-те коло: 6 українців, 3 жиди, 3 поляки; 3-те коло: поляків 5, українців 4, жидів 3; 2-ге коло: українці і жиди 8, поляки 2; 1-ше коло: поляки 8, українці 2, жиди 2.

Біожа.

Гросі.

Американський долар 890.50—891.00, канадський долар 888—889.50, Банк Польський платив за долар за готівці 888, англійський фунт 43.34, швейцарський франк 171.77, французький франк 34.68, бельгійський франк 24.75, італійські ліри 51, голландські гульдени 357.60, шведські корони 238.75, данські корони 238.10, норвежські корони 230.30, чеські корони 26.44, австрійські шілінги 125.54, німецькі марки 211, данські гульдени 172.50.

НОВИНКИ.

— Похоронний хорівід Словацького. З описів переносин Словацького на Вавель дня 28. ц. м. видно, що Краківська Польща не бачила ще такого величавого свята. Тільки останки поета спочили на пурпурній катафалку на Барбакані, під високою пурпурно-білою балдахимом. По боках горіла жеврі. Під домовиною стояли урни із грудками землі і могила матері поета, із Крем'яні, батька поета з Віспи і з французькою землею. Вартували представники 14 ок полків. На балюні проти домовини вїзав; скрізь смолоскипи та пристані війки. Перед домовиною представники уряду, війська, письменства, науки. Після Служби Божої офіцери переносять домовину на кароду з 6 білими кілками, акачану дубовим листям. Перед нею дефілює 20.000 народу: делегати всіх установ, організацій, професій, міст, суспільних класів і шкіл, з прапорами та вінками. Похорони йдуть біля Марійського собору та старого ратуша. Перед костелом св. Анни зупиняються; голова комітету проф. Каленбах промовляє. Всь шлях на Вавель серед пралорів. На азмкове подіра входить домовина на плечех 16 громадян, виборців із усіх делегаций, що чотири рази чергуються. Під до I-ої марші. Підсудський виголосив довшу промову: ідею та силу. Після цього вищі офіцери перенесли домовину до Вавельського собору, освячено всіма святами. Промовляв ще еп. Годлевський, відправивши молебень. Коли домовину склали в гробницю, в саркофаг, 21 гарматних австрійських сповістило всіх про останній мент менарвіки поета з париського цвинтаря на Вавель.

— Ювілей Ольги Кобилянської. Буковинські земляки приготозляються до ювілейного свята Ольги Кобилянської, в честь 40-літньої діяльності великої письменниці. Почав до цього дала місцева „Жіноча Громада“, скликавши представників усіх товариств у Чернівцях. Святком займатиметься окремий комітет; вони призначені на початок осені. Комітет подасть своєчасно до відомо ширшого загалу подробиці ювілею і прохав вже тепер нашу всю пресу попередити наше громадянство заісткою про намірене свято.

— Чехословацьке свято Біли Зборова. Для 2 і 3 липня ц. р. припадає до Зборова чехо-словацька прогулянка в числі п'яти тисяч паломників на могилу своїх земляків-героїв, яких кількост упало там підчас великої війни, борючись проти австро-німецьких військ. Схід було і нашим місцевим землякам узяти численну участь у цьому святі і національними відзнаками, пралорами і вінками, щоб зазначити своє спочування для впавичих героїв і пригадати приїздом гостям, що й ми істнуємо і що погиріли сини чеської землі спочили на землі українській. При нагоді цього свята відбудеться на полях Зборова святочне відзначення пам'ятки в честь полягалих. Між приїзженими гістьми з Чехословаччини будуть найважливіші представники чеського народу, зокрема багато анєких військових, інженерів, спортсменів і т. д.

— Прямий літ. У вітторок поподудне Львів після тропічного спеку відїздала буря, яка дула пустарпим піском і грізла долоху висхідні дерева. Після неї настав справжній оєний холод. Якщо цей вісправжній оєний холод. Якщо цей вісправжній оєний холод. Якщо цей вісправжній оєний холод.

— Наші артисти на чужині. З об'яви, яка поїхав в наші руки доповідь, що наш молодий талановитий малір Гауценко, на якого минулого року париська критика звернула увагу, дав тепер ви-

станку своїх промислів в "Галерії мистецтв" в Остенді.

— **Відомий віз.** Радянський уряд відмовив проф. Крижському і проф. Тимченку візи на виїзд до Варшави на конгрес істориків.

— **Важко довести.** Вчора розбився львівський суд справу, якої головна основа стає предметом предметом позову: 17-літній папушок Міхаєл Дань, даючи, що злочини його брата були скоєні під покровом та на шкільній, на якій повісив його місцеві поліції. Поділля позивають його в суд за втеку. "Газета Польща" додає до цього такий чудовий коментар: "Кожний поступковий і обурюючий заперечує, а підхід обурюючий бачить до побитого в злочинні кайдани і того, що жалюється, заслуговує, на величю, бо він не має ніяких доказів, що каже правду, тому, що жби навіть поступковий зроби не злочинця, то предпід на це свідків не має, а у власній справі він сам є свідком проти того, що кадується". Одним словом: коли ніхто не бачить — бити можна!

— **Знеохочені до життя.** Прже життя львівських громадян шорна частіше залишають водиною; вчора було знов таких двох: один 28-літній кінгаский помічник зробив це тому, що йому вкрали гроші, другий робітник Микола Іваско не хотів навіть сказати причини.

— **Земляк хасидом.** Шойно через жидівську пресу дізнався до нас цікава звістка про земляка з Комарна, Данила Федуха, учителя, який перейшов на юдаїзм. Він утримувався з левий по хасидських догмах, прихильником з жидами ортодоксами, почав учити жидівської та гебрийської мови і навіть студіював талмуд і Старий Завіт у Бет-Гамідріш, школі для хасидів. Федух хотів перейти на юдаїзм при допомозі комарнських рабінів, але вони відмовилися, так, що він мусів прохати підмоги у переїзді до рибина, який узяв його із собою до Варшави, де Федух працює до нині в якійсь жидівській фабриці. Цікаве, що цей прихильник талмуду пробував переконати і свою жінку, щоб разом з ним залишила віру і покинула її. Уважимо собі, що для жидів ортодокс-неофіти та матер-селянський такий перехід мусів бути дуже болючим. Але і для самого земляка... також!

— **Проти самосуду.** Американський президент Кулідж виголося цими днями важку промову, в якій напівтонував з обуренням досить часте явище серед своїх громадян, що вони не очікували розслідування виконують на винуватих самосуду. Нерідко трапляється, що жертвою розправної юстиції падає невинна людина, тільки підозріла в злочині. Гнів юстиції звертається проти тих, які не користуються в Америці рішучим громадянським протестом проти муринів і індіан. Одно відношення племя Сноке, з адміністрації за таку оборону своєї шкери, перестало Куліджу почесний титул свого вождя, називаючи його "Спокійний вождь".

— **Книга життя.** Радянський уряд має чимало записів в кожній своїй спеціальній книжці при смертях, де кожний голова родини вписував би всі інформації про себе та своїх членів: від дня уродження, шлюб, військову службу, податки, урядові працевлаштування аж до стану свого господарства. З такої книги можна би довідатися, хто має право голосувати, скільки хто має худоби, які школи, що ступінь її продроду — просто все життя людини та політично-суспільно-економічний стан країни. Ідея гідна найбільших мрійливих людств! Треба тільки всіх членів писати, виховати в них сильну дисципліну і, маючи літературний талант. Або розділити всіх письменників і публіцистів по селах, щоб працю до них ходили по хатах і писали широкі розмови переписували всі факти в щоденник.

— **Шоїні сльози.** Знаємо давно, що воно вилекається — велика полєшка у великій дилемі. Але шоїно тепер дозвинулось, яку іншу силу мають сльози. Львівський лікар д-р Флемінг відкрив, що сльози — це прегарний дезінфекційний сервіс і що одна сльоза в силі збити мільйони мікробів, коли падає на них. Хемічна субстанція сльози така сильна, що тою сльозою сльозою можна збити навіть нові мікроби. Д-р Флемінг твердить, що ця субстанція розлита по всьому тілі і везе її шир мікроби, які атакують нас мільйонами. Шоби її як слід використати треба би ще тільки... вміти зливати мікроби сльози. Як це дива не справляє людський організм! Читачу, не думай із зуроченням, сльози треба віднині цінувати.

— **Світла всьчина.** Відчинено новий парламент підданого Ізраїлю; партія де Валери, відмовившись скласти традиційну присягу, не допущена в парламент. Президентом виборили знова Коєреві, який створив новий кабінет. — У Львові робітники величеською маніфестацією протестували проти закону про тредуніон. — У Ленінграді та околиці після дощів прийшла така спека, що англійці ішли в деяких місцях розпалювали. На Балтійській лінії в той день 13 поїздів зупинилися на кілька годин. — У Мінській арештували священика Габелю, якого обвинувачують у протифашистській пропаганді. — У Шегелі (Мадриш) почався конгрес міжнародного союзу студентів. — У Тегерані засудили на смерть мотрочу урядовців військового міністерства за протидержавну

змову. — Цими днями святкували в Львові день уродження наслідника престолу, князя Уельського, який скінчив 33 роки. У Харкові організують найбільший друкарню в СРСР, в якій будуть друкуватися усі місцеві часописи та журнали; її будова коштуватиме 3,400,000 карб.

На самооборону.

На спеціальний фонд Українського Національно-Демократичного Об'єднання, призначений на переведення громадських виборів, алежали отсі громадяни:

- 16. д-р А. Горбачевський, Чортків, 10 дол.
- 17. д-р Микола Турин, Тернопіль, 5 .
- 18. Ю. Ломая, Львів, 24-50 зол.
- 19. о. Іван Токар, Підгайці, 80 зол.
- 20. М. Олексій, Львів, 13 .
- 21. Невідомий, 20 дол.
- 22. проф. Амбр. Березовський, Львів, 2 .
- 23. о. Омелян Горчинський, Львів, 1 .

(Дальше буде.)

Всячина.

Роковини єгиптологів. Рік 1799 є датою народин нової — дуже цікавої науки, якої на ім'я єгиптології. Тоді відбувся випадковий при будові воєнних нарисів в Росетті відомої плити з текстом ієрогліфичним, демотичним і грецьким, що спрямувало дослідників уже на властивий шлях студії. Між першими піонірами цієї діяльності стояли такі люди, як англієць д-р (мед.) Янг, французький академік де Сасі, згодом виступив на овід велителі Шамполіон. Однак його працю перервала за скоро смерті і діло дальших відкриттів пошлося вести його наслідникам. У Франції, непокоєний воєнними злиднями, — не йшло це надто швидко, а в Німеччині перші єгиптологи, проф. Зайферт і д-р Ульманн, добували у теоріях Янга й Шамполіона багато помилок і тому вибрали іншу мету, але зійшли самі на бездоріжжя. Успішно зачали працювати там шойно Бузен, Лєспіосі Еберс, хоча і в їх творчості найшлося чимало неточних місць. Тимчасом у 1827 р. прийшов у Берлін на світ синок знаменитого десятилітнього гвардійського тузана Гайнріх Бругш. Будучи ще учеником III. кл. гімназії розчитувався він зайняти в Геродоті й під впливом цієї лектури заволодіти ним якимсь могутнім прагненням пізнати минувшину старинного Єгипту. Такаловитий він став уже тоді домашнім вчителем і заохочений гроші обертав на книжки про цей вимірний, чарівний край. При цьому не задовбував практичних студій і цілими годинами просиджував у старосегітському берлінському музею переписуючи з найбільшою увагою папіруси, покриті демотичним народним письмом давніх єгиптян та перекладав їх при допомозі підручників Шамполіона й Коєгартена на німецьку мову. А все це робила 14-літня дитина! Зацікавлений таким поривом і пильністю молодого хлопця тодішній директор музею Пассажак знайшов в ньому, скермовуючи його перш за все на систематичне вивчення демотичного письма, подаючи йому відповідні вказівки і книги. Успіх був імпульсивний, Бругш — захв ще скінчив гімназію, — був уже автором демотичної грамматики т. з. "*Scriptura Aegyptiorum de motica ex papyris et inscriptionibus explanata*". Завдяки другому його мейнатові Олександрові Гумбольдтові вийшла вона друком і її прийняв незвичайно прихильно навіть такі поваги як Е. Руже. Тоді Пассажак звернув увагу самого короля Фрідріха на молодого вченого. Король дав йому значну стипендію на час університетських студій, а після їх скінчення обіцяв більшу грошову підмогу на подорож до Єгипту. Казочний край Фараонів побачив Бругш вперше в 1832 р. завдяки королівській допомозі. На руїнах Мемфісу познайомився він з французьким єгиптологом Маріеттом, який тоді при розкопках підземельних гробів "серапее", відкинув добував саркофаги святих тіл анісіс. Бругш віддавав йому при цій роботі велику прислугу, толкуючи численні демотичні тексти — одначе лише у фрагментах, бо невдовірливий француз боявся суперництва в Єгипті лишився Бругш два роки, студіюючи невинно можливість, історію та культуру на руїнах святих, теремів і гробниць. За поворотом до втішних відзначок його король похестив, і він габілітувався на доцента університету. Одначе викладав в недовзі перерва і вийшов знову над Нім, поручений Гумбольдтом до ведення розкопок вже самостійно та з метою заснувати музей у Каїрі. Крім цих праць Бругш приготував до друку "історію Єгипту", яку й видав тоді французькою мовою коштом тогочасного келіва Саїда-Паші. Твір цей — перший в своїй році взагалі, — по'явився 1879 р. також у німецькому перекладі. Але ласкава досі доля не щадяла дослідників тяжких моментів. Помер його улюблений батько, зійшов зі сніта в рік пізніше його мейнатові Гумбольдт в Кароль Фрідріх Вільгельм понав у божівіа. Із важкого історію отрився Бругш шойно тоді, коли виправився з посольством на двір перського шаха до Тегерану. Треба було заванести собі по-

бут в Єгипті для дальшої наукової якції. Саме тому перейшов він на дипломатичну службу, але вона спляла його у науковій праці. Він розвивав її жиніше, коли став значним професором університету в Геттінгені. Він видав "Демотичний і єрогліфичний словник" у 1886—1888 рр., 7 томів. Цей твір є ще й сьогодні основою орієнтальних студій. Наукова горічка Бругша не дозволила йому довго сидіти сувоїно. На запрошення нового келіва Єгипту Ісмаїля-Паші він вийшов знов до Каїру, де користуючи з підмоги Ісмаїля веде археологічні студії при розкопках в Танісі, Абіді, Дендер, і Едфу. Тебах тощо, відкриваючи цілий ряд величезних пам'яток. Він заснував часопис, посвячений єгипетській давнині "*Zeitschrift für ägyptische Sprache und Altertumskunde*", який був головним осередком праць у тому напрямі в Німеччині. Бругш вернув до Німеччини, тільки на короткий час. Дальші літа своєї життя він у подорожах до Сирії — побіч Єгипту, — Лібії, Греції, Італії, Персії, де вдруге був легатійним радником німецького посольства на дворі шаха. Повернувшись з корогі до родинного Берліна, став викладати від р. 1886. та ледви в характері прихатного доцента Земляки забули, а може й не хотіли розуміти ваги його праць. В р. 1891. поручено йому від німецького уряду наукову місію до Єгипту, з якої привіз гарний гошинець своїм родинам, бо 3000 злотів папірусу! Помер дня 9. вересня 1894 р. Бругш випустив у світ довшу працю творів: годі їх тут хочби навести. Є там астрономія старих єгиптян, їхні географічні погляди, їхня історія, мова, філософія, релігія, поезія і мистецтво. А відтворив він це так живо, немов би воскресив старовинну культуру. Його фундаментальна праця, це "*Die altägyptische Gräberwelt*", далі "*Religion u. Mythologie der alten Ägypten*". "*Dictionnaire géographique d'ancien Egypte. Thesaurus inscriptionum aegyptiacarum*". Ми так мало цікавимося дослідниками старовини давніх народів, що й в думку нам не приїде, які перспективи відкривають вони у науковій і творчій праці. Чи життєпис такого вченого не розбуджує в нас бодай туги за далекими країнами?

Даміан М. Горнякеліч.

Окраїни Львова.

Вияснення зі Знесіння.

В 141. ч. "Діла" з дня 28. VI. 1927. появилася невідписана стаття п. н. "Окраїни Львова" (Вибори на Знесінні), наприкінці котрої міститься зовсім неправдива інформація. В ній закладається, будто би урядовець Реалізаційного Союзу українських кооператив С. Л. роздавав українським виборцям перед самим актом вибору польські компромісові картки, замість карток з українськими кандидатами. Тому, що в згаданому урядовцеві С. Л. приходить мені а прикриттю догадуватися моєї особі з тої простої причини, що в згаданому Т-ві, крім мене, нема жадного урядовця з такими ініціалами імені й пазівиска, котрий походив би зі Знесіння, — заявляю на отському місці категорично, що патак цей а цілій основі розминається з правдою. Ніколи й нікому з українських виборців я не лише не давав польських компромісових карток, але навпаки: як карний член українського виборчого комітету роздавав я тільки українські картки, чого свідком є п. Куртяк, рівнож член виборчого комітету, мій невідступний співпрацівник у передвиборчій акції на Знесінні. Наводити більше переконуючих аргументів вважаю зайвим, бо моя особа і праця на знесінському грунті є тамошнім людям аж надто відома, а доміра, яке мало серед знесінського громадянства, ніхто, я в тому певний, не зможе захитати.

Степан Лужак.

урядовець Ревіз. Союзу Українських Кооператив у Львові.

Оповідки.

Репертуар Нового Українського Театру.
 Б і б р к а 1. VII. Воскресеніє.
 2. VII. Дні нашого життя.
 3. VII. Близитий лис.
 Ходорів 4. VII. Чесна Зузана.
 5. VII. Близитий лис.
 6. VII. Життя Людини.
 1-5
Вписи до 5-кл. хлопчат шкіли ім. Шевченка. вул. Мокнаського 12. відбудується шоденно від год. 9-12 і від 3-6 попол. — *Управа Школи.* 2476
Союз Українок запрошує своїх членів і прихильників на закінчення курсу інструкторок, яке відбудеться в суботу 2. липня ш. р. о год. 5-й попол. у великій залі "Бесіди" Рут-ського 22. Рівночасно можна буде оглянути виставу робіт учасниць курсу. — *Головний Виділ Союзу Українок.* 1-1
В справі збірки на невалідів УГА. З днем 16. ч. м. скінчився річний Зеле-носаточний збірки на українських невалідів. Просимо наші філії та повітові комітети зібрати всі розіслані листи й жерток та переслати разом із звітом до нашої канцелярії. Всіх Вп. Збірників по селах і містах просимо не задержувати лист і не проволікати з відсилкою жерти, бо завіт із збірки мусить бути а коротким річчій поданий до відома адміністраційної влади. — *Управа УКТОНІ у Львові.* 1-1

Дрібні оголошення.

2 ЗОЛ. коштує срібний амулетик на ший у Майдла, Коперника 14. 1738 2-1
ПРИМУ віз I. IX. 2 панночки з срібних ший на меншість а панночки держанням. Особа кімната і баня. Добра опіка. Оголошення ш. 5. VII. 1927. при вул. Потоцького ч. 6. Н. п. ш. 2465 2-1
АБСОЛВЕНТ фільософі приймє лекції на час фєрїї. Зголошення ш. 3. адміністрації під "Абсолют". 2464 2-1
БЮРО ПРАВНОЇ ПОРАДИ в Київській вулиці і поборовах справах, інформації, впрошення подани, заступництво. рїк. Львів, вул. Пекарська 47/1. 213 2-1
АБСОЛВЕНТ класичної філософії приймє лекцію у Львові або на чині Зголошення під "Здібний" до Адміністрації 2467 2-1

ВАЖНЕ для П. Т. Власівки. Лекції роботи і шильові найдешевше виконує а 50% опустом тільки короткої фірма Ф. А. Галицькі Львів, Бойків 2446 3-1

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

В Карльсбаді

ордиує як давніше

Д-р М. ВАХНЯНИЙ

2477 Mühlbrunnstrasse. 1-1

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолту

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46

2335 Пересвітлення Рентгенон. 183

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/1.

Пальобування й виминання зубів (за болю). Штучні зуби в каучуку і золоті а американську систему. Пациєнти з провісїї полгаджаються а найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна дисконт. 2451 Полекші в сплатах. 4-1

Ново відкритий український мистецтвон Т. Рибак

"Подоланка" в Закопанім.

10 хвиль ходу від двірця — коло костелу і Музея татшанського.

Цілоденне удержання з помешканням (хор-форт — а кімнатах вода тепла і душ). 8-12 зол. + 5% на устугу.

Харч першокласний.

Зголошення: **Т. РИБАК, Закопані Каспрусе 7.** — вілля Подольна 2465 2-1

Конкурс.

Тому, що реферат середніх шкіл Радної Школи" обсаджений був промовою по коньці шк. року Головна Управа Радної Школи" розписує конкурс на звіт референта середніх шкіл "Радної Школи" УПТ-ва до кінця липня ш. р. Зголошуватися письменно до Головної Управи "Радної Школи" у Львові. Радн. ч. 10/11. 2470 2-1



Знаменитий нічний середній при великій людності баче
 Побуджує вагати, зміцнює жоду, усуває нервовість, при травленні, а також успішно діє при астеризмі.

Головний Склад Аптика SANITAS
 Львів вул. Львівська ч. 4. 24